

Penikan ruokinta, hoito ja kasvatus.

1941

Kun koiranpenikka joutuu erilleen emästään, sen vastainen kehitys on täysin riippuvainen siitä ruokinnasta ja hoidosta, mitä se tämän jälkeen tulee saamaan. Siksi on tärkeätä, että penikan omistaja kiinnittää asianmukaista huomiota näihin ensiarvoisen tärkeisiin seikkoihin. Kuinka usein onkaan sattunut, että lupaava penikka on ymmärtämättömän ja väärän hoidon takia menettänyt mahdollisuutensa, luontaisista edellytyksistä huolimatta, kehittyä ensiluokkaiseksi yksilöksi. Jotta tästä välttyttäisiin, on alempana esitetty eräitä tärkeimpiä, kokemukseen perustuvia koiranpenikan ruokintaa, hoitoa ja kasvatusa koskevia ohjeita.

I. Ruokinta.

Ikä 1—2 kk. Ruokitaan 6 kertaa vuorokaudessa säännöllisin väliajoin. Pääasiallisin ravinto: vellit ja puurot, joihin on lisätty maitoa, hieman sokeria, vihanneksia, etenkin porkkanaa, tomaattia, muhennettua perunaa, pinaattia, lanttua y.m. Ravintoarvon mukaan voidaan eri viljalajit tärkeysjärjestyksessä ryhmitellä seuraavasti: ohra, vehnä, riisi, kaura, maissi ja ruis. Puuroja ja vellejä valmistettaessa voidaan sekoittaa kahta, kolmea eri viljalajia keskenään. Ruuan tulee olla hieman lämmintä, ei liian löysää. Tuoretta, jauhettua lihaa voidaan myös antaa vähäisessä määrässä muuhun ruokaan sekoitettuna, samoin kalaa (silakkaa ruotoineen, muista kaloista on ruodot poistettava). Vehnä- ja graahamkorput ovat tänä aikana suositeltavia, koska ne vahvistavat ikeniä ja hampaita.

Ikä 2—4 kk. Ruokinta rajoitetaan 5 kertaan vuorokaudessa. Liha tärjottava vuoroin keitettyinä, vuoroin raakana, samoin luut. Keitettyyn lihaliemeen voidaan keittää puuro tai velli. Nyt voidaan myös antaa raakoja vasikanrustoja. Luuston vahvistamiseksi on erittäin tärkeätä, että penikka saa aineita, jotka vaikuttavat luustoa kehittävästi. Tällaisina annettakoon kalkkivettä (saadaan apteekeista)

3 kertaa päivässä 1 teelusikallinen sekä samanaikaisesti kalanmaksaöljyä 2 teelusikallista päivässä. Koska nykyään kalanmaksaöljyä on vaikeata saada, voidaan sen sijaan käyttää Maltolia tai Nutrolia. Näitä aineita on annettava koko penikkakautena. Tavallinen hiiva on erittäin terveellistä nykyisenä aikana, koska se korvaa muita ravintoarvoja, erittäinkin B-vitamiineja. Hiivaa annetaan puoli teelusikallista sellaisenaan tai maitoon sekoitettuna. Jos koira syö omaa tai hevosen ulostusta, se on tavallisesti merkinä vitamiinipuutteesta.

Ikä 4—6 kk. Ruokinta ainoastaan 4 kertaa vuorokaudessa. Lihaa syötetään jo runsaammin, samoin luita ja rustoja. Ruoka saa olla vaihtelevampaa, yleensä kaikkea taloudessa esiintyvää. Lampaan-, linnun, jäniksen ja riistaeläinten luita ei saa koiralle antaa.

Ikä 6 kk.—1 v. Ravintoa annetaan kolmasti päivässä. Iltaruokintaa on vältettävä (ei klo 17—18 jälkeen). Kun koira on vuoden vanha, riittää ravinnon antaminen kahdesti päivässä. Luita voidaan kyllä antaa välipalana.

I I. H o i t o.

Koiranpenikalle on jo alusta pitäen varattava oma paikkansa, jossa se voi olla rauhassa ja poissa ihmisten jaloista. Paikka on valittava siten, ettei koira ole vedolle alttiina. Luvan lämpimät paikat, kuten esim. uunin vierustat eivät ole suositeltavia. Penikkaa on pidettävä mahdollisimman paljon ulkona, talvisaikaan kuitenkin vain vähän aikaa kerrallaan ja tällöin on katsottava, että se on liikkeellä eikä makaa lumessa. Sadesäällä ei koira ole tarpeettomasti vietävä ulos. Jos koira kastuu, se on pyyhittävä kuivaksi, varsinkin juuri vatsanalusta, johon lumi ja kosteus helpommin jäävät ja joka on vilustumiselle arka. Jos tämä työ laiminlyödään, siitä ovat kaikenlaiset vatsantoiminnan häiriöt seurauksena, vieläpä penikkataudin vaara tarjolla. Alle vuoden vanhaa penikkaa ei ole syytä pestä eikä kylvettää, mutta sen sijaan on sitä harjattava sitä useammin. Koiranpenikan korvat on pidettävä puhtaana. Siihen on käytettävä boorivoidetta, *ei missään tapauksessa vettä.*

Eräitä neuvoja tavallisimpien sairaustapausten varalla.

Jos koiran vatsa syystä tai toisesta joutuu epäkuntoon, voidaan antaa hiilitabletteja esim. (Medikan Carbotabletteja) 1 tabletti 3:sti päivässä veteen liuotettuna. Nuorilla koirilla on useasti matoja. Sen voi päätellä siitä, että koiran karvapeite on kiilloton ja takkuinen, se laihtuu, on alakuloinen, ulostus on löysää ja ruokahalu on huono. Jos tämän tapaisia oireita ilmaantuu, on viisainta antaa ulostukset lääkärin tarkistettaviksi; lääkäri sitten määrää tarpeelliset lääkkeet. Madoista on koetettava päästä mahdollisimman pian eroon, sillä ne heikentävät

koiran vastustuskykyä, voivatpa kokonaan pysähdyttää koiran kehityksen. Jos edellämainittujen oireiden lisäksi koiran kuono on kuiva ja lämmin, se on alakuloinen ja sen silmäluomet ovat punaiset, on mittaava sen kuume, joka otetaan peräsuolesta. Normaalilämpö on nuorella koiralla n. 38,5—39 astetta Celsiusta. Jos kuumetta on, voi kysymyksessä olla vilustumistapaus, joka vaikeimmassa muodossa kehittyy penikkataudiksi. Ensiapuna tässä tapauksessa on annettava puoli asperiini- tai sulfonamidpulveria kolmasti päivässä sekä samoin kolme kertaa päivässä ruokalusikallinen laimennettua konjakkia tai viinaa lämpimänä. Silloin kun on mahdollista ja kyetään tekemään, on tietenkin erittäin tehokasta antaa penikalle omnadin-ruiske. Mutta sen määrästä ja suorittamisesta vaaditaan tietenkin jo erikoistietoja. Viisainta on mahdollisimman pian kääntyä lääkärin puoleen, jotta alkava penikkatauti saadaan mahdollisimman pian tukahdutettua, sillä vaikeamman muodon saatuaan se jättää elinikäisen jälkensä ja johtaa usein myös kuolemaan. Lääkärin oikeaan aikaan suorittama ehkäisevä rokotus kykenee usein ehkäisemään penikkataudin puhkeamisen.

III Kasvatus.

Kun leikit koirasi kanssa tai jaloittelet sitä, älä ärsytä sitä tai edes leiki ärsyttävästi sen kanssa, sillä silloin saat siitä vihaisen. Älä milloinkaan heittele palloa, kiviä tai muita esineitä koirallesi, sillä tästä on hyvin helposti seurauksena n.s. aporittihulluus. Ja aporittihullu koira on aivan kelvoton käyttökoiraksi. — Älä milloinkaan rankaise koirasi, ellet itse ole täysin vakuutettu siitä, että koirasi on tietoinen, mistä sitä rangaistaan. Älä milloinkaan kurita koirasi, kun se makaa vuoteellaan.

Huonesiistiksi nuori koira oppii verraten helposti. Heti aterioitten jälkeen samoin silloin kun se on herännyt unesta, penikka on päästettävä ulos. Samoin on pidettävä huoli siitä, että kun penikka tulee sisällä levottomaksi ja alkaa nuuskia ympäri huonetta, se on heti toimitettava ulos. Jos vahinko sattuu, on rangaistuksen seurattava heti, muuten se on hyödytöntä.

Jos penikka osoittaa taipumusta vieraitten ihmisten näykkimiseen, se on rankaisemalla saatava luopumaan tästä, koska se vanhemmiten voi kehittyä vihaisuudeksi ja puremishaluksi.

Pienestä pitäen on penikka myös totutettava kotieläimiin kuten kanoihin, lampaisiin y.m., jottei se niitä vanhempana hätyytä.

Tärkeätä nuoren koiran kasvatuksessa on täsmällisyys. Koiran tulee tietää, kuka on sen isäntä, ketä sen on sokeasti toteltava. Kun koira

on 10—12 kk. ikäinen, olisi sen saatava asiantuntevaa opetusta tottele-
vaisuus- y.m. seikoissa. On siis erittäin toivottavaa, että jokainen koi-
ranomistaja pyrkisi siihen, että hänellä olisi täysin opetettu, isäntänsä
pienintäkin viittausta tinkimättömästi noudattava nelijalkainen ys-
tävä. Silloin vasta koiranomistaja tuntee saavansa koirastaan kaiken
sen hyödyn ja huvin, mitä hän on toivonut.

Margarita Särkkä.

Hämeenlinna 1941,
Arvi A. Karisto Oy:n kirjapaino